

Izhaja vsako soboto zjutraj.
Uredništvo „Zarje“ je v Trstu
ulica del Fabbri, št. 2, III.
Tja je treba nasloviti vse roko-
pise, ki naj se objavijo v listu.
Rokopisi se ne vračajo. —
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo.
Poštno - hranilnišnega računa
št. 64439.

ZARJA

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu
ulica delle Poste št. 9. Spre-
jema naročnino, inserate in
reklamacije. Naročnina „Zarje“
je za vsa leta naprej po pošti
K 6.— za pol leta K 3.
Posamezne številke po 6 vin.
Cena inseratom je 10 vin. za
enostopno peti vrsto. Pri več-
kratnem objavljenju primeren
popust.

Moralka in čitanje.

Ze po naravni postavi, — pravi moralka — je zabranjena vsaka knji- ga in sploh vsak spis, ki more škodovati duši čitatelja; tu ni treba še le vprašati, je li cerkev ta spis za- branila ali ne: saj bi se moglo zgo- diti, da kak spis na splošno ni ne- varen, vendarle je za kakega posa- meznega čitatelja vsled njegove — recimo osebne šibkosti — nevaren. Tak človek se ne more sklicevati na to, da spis ni zabranjen in da ga drugi ljudje z mirno vestjo čitajo. — Kakor je namreč v zdravilstvu kaka jed na splošno priznana kot zdrava, vendarle more posamezniku radi nje- gove telesne indispozicije biti nevar- na, tako je slično i s čitanjem.

Prepovedani so vsi spisi, ki ši- rijo pogubne nauke, taji jo bit Boga, ki izpodkopavajo temelje religije in npravnega življenja itd. Take knjige, ki so evidentno slabe, zabranjene so po naravni postavi brez ozira na to, je li jih cerkev že formalno obsodila ali ne. Za to bi bilo zelo napačno misliti, da ena taka knjiga je dovo- ljena, češ da formalno ni še na „In- dexu“. Kar je po svoji naravi pogub- no to je tudi po naravi (ex jure na- turae) zabranjeno. Kaj pa storiti s tako knjigo (bo kedo rekel), ko sem jo že plačal?

Tu si moramo vzeti v vzgled Efežane, kateri so tudi imeli mnogo knjig, ki so veljale kar na tisočake. Ko so slišali propoved svetega Pavla, tedaj „so mnogi onih, ki so prebirali vražarske knjige, prinesli na kup svoje knjige in so jih sežgali pred vsemi; in naredivši račun istih našli so njih vrednost petdeset tisoč de- narjev“. (Act, Ap. 19, 19.)

Jasno je torej, da vrednost že plačane knjige nikakor ne opravičuje posestnika, da bi jo smel še držati ali čitati. Nevarnost, ali bolje rečeno škoda, ki jo trpi vsled takih spisov duša, je taka, da sploh se ne da pri- merjati s škodo onih par kronc, ki je stala knjiga.

Kakor je sv. Pavel vstal proti

slabemu berilu, tako so delali pozneje sveti očetje. Slabe knjige so ti le pri- merjali s kelih polnimi strupa, ter so večkrat izrecno zabranili posamez- ne slabe knjige. Slično je tudi cerkev v posebnih sinodah prepovedala urad- no neke slabe knjige, ker so bile ne- varne veri ali npravnosti.

Sicer pa ne samo cerkev je pre- povedala slabe spise, to isto so storili tudi pogani luterani in drugi; tako je bila zabranjena v Angliji knjiga — in sicer od državne oblasti, ker se je nepravilno izrazila o existenciji bogov; Luter, ki je imel sicer še precej kos- mato vest, je rekel da nekterih spi- sov rimskega pesnika Virgilija bi se ne smelo dati mladini v roke, ker so isti preveč zapeljivi. — Sicer pa se nastopa ne le od religiozne strani proti slabim knjigam, marveč tudi država čuti potrebo, zabraniti tui- tam neke spise. Zaplenjena časopisov, o katerih se moremo vsak dan prepi- čati, nam to dovolj jasno spričujejo. Le žal, da se državna oblast pri teh rečeh ozira navadno le na politične reči, med tem ko smejo dobičkaželjni knjigarji in časnikarji vsako umazanost širiti med ljudstvo, ne da bi se državna oblast zganila. Posebno v ve- likih mestih so javno izložene knjige, da se moramo le čuditi, zakaj ne po- seže država vmes; saj po postavah sme in mora to storiti. S tem bi ob enem država sama imela veliko ko- rist, ker za splošni blagor pač ni do- bro, ako se mladina s takimi razuz- danimi spisi moralno in za tem ma- terijalno pokvari. Toraj, videant con- sules. Da bi se stalo na pot razšir- jevanju slabih knjig, je papež Pavel IV. (1559) izdal takozvani „Index“ za vso katoliško cerkev. „Index“ pomeni „izkaz“ to je onih slabih knjig, ki so prepovedane. Nekaj malih sprememb je doživel index pri poznejših pape- žih; danes veljajo glede čitanja knjig cerkvene določbe, ki jih je tozadevno izdal papež Leo XIII. v encikliki „Officiorum et munerum“ (1897).

„Index“ je nekterim ljudem trn v očesu, toda samo če pogledamo, kaki ljudje so proti indexu moramo takoj reči, da je index ne samo ume- sten, marveč tudi potreben.

Sicer pa ne smemo misliti, da so vse slabe knjige, kar jih je, ime- noma na indexu... v tem slučaju bi moral biti index na žalost res zelo velik. Na index pridejo navadno bolj taki spisi, ki bilo radi imena avtor- jevega, bilo radi posebne vsebine, bilo radi takozvane „klasične“ oblike, po- sebno sposobni, da provzročijo pri čit- ateljih večjo škodo.

V navedeni konstituciji Leona XIII. čitamo razne cerkvene postav- e; komu se ima predati knjigo na odo- brenje prej nego se tiska, katere knjige potrebujejo „Imprimatur“, kdo sme dati dovoljenje za čitat prepove- dane knjige itd. Dalje čitamo, koje knjige so zabranjene po splošnih cer- kvenih postavah, torej tudi če niso na „Indexu“; take so: vse knjige, ki branijo krivo vero ali razkol, ki iz- recno pišejo o lascivnih in obscenih rečeh, ki pišejo proti Bogu, Materi Božji, svetnikom, ali tudi proti Apo- stolški Stolici.

Prepovedane so knjige, ki za- smehujejo in žali jo cerkveno hijerar- hijo, duhovniški ali redovski stan; ki učijo ali priporočajo špiritizem in druge njemu slične zmote in grehe; ki učijo, da je dvoboj, razporka, samomor dovoljen, ki hvalijo, branijo ali priporočajo framazonstvo in druge take sekte.

Izrecno so prepovedani tudi ča- sopisi, ki pišejo proti religiji ali npravnosti („qui religionem aut bonos mores data opera impetunt“); iz tega sledi, da takih časopisov ne smejo čitati niti one osebe, katere bi sicer pri čitanju ne čutili nobene nevar- nosti. S tem da je cerkev namreč prepovedala čitanje takih listov velja ta postava za vse brez izjeme: za čitati take liste, je treba prositi dovoljenje kakor na pr. za jesti meso o petkih. Ta postava velja za duhovnike in laike.

Ne samo sv. Stolica sme prepo- vedati čitanje kakih knjig ali časopi- sov, temveč to oblast ima v svoji škofiji tudi škof. Tozadevna postava izdana od škofa veže v vesti torej pred Bogom vse njegove podanike. Greh proti postavam glede čitanja knjig je z ozirom na važnost postave po svoji vrsti smrten greh.

Slavnost S. K. S. Z. pri sv. Ivanu.

Slavnost S. K. S. Z. se vrši torej, drugo nedeljo, dne 12. septembra pri sv. Ivanu. — Natančen in definitiven program bo razviden iz plakatov, objavljen bo pa tudi v prihod. šte. „Zarje“. Za danes ga podamo le v glav- nih potezih.

Ob 9. uri in pol predpoldne ima v žup- ni cerkvi slavnosti primeren govor č. g. Ja- kob Ukmar iz Trsta. Po govoru je slovesna sv. maša, pri kateri poje zbor svetovanskega izobr. društva.

Po maši je v mali dvorani obrtnega društva pri cerkvi pozdrav gostov. Pozdravu sledi takoj občni zbor S. K. S. Z.

Opozarjamo vsa društva, ki so članice Zveze, da na tem zboru podajo kratka po- ročila o svojem delovanju. Poročila morajo biti pregledna in kratka.

Po občnem zboru je skupno kosilo. (Pri- prosto kosilo stane 26 krajcarjev.) Dasi so bila posamezna društva že pismeno pozvana jih vendar tudi tem potom opozarjamo, da javijo predsedniku vsaj približno število ude- ležencev.

Po blagoslovu je tečaj, ki ga vodi g. Fr. Tersglav iz Ljubljane.

Po končanih predavanjih je ljudska ve- selica s petjem, godbo, tamburanjem, šaljivo pošto, igro na dobitke itd. Vstopnina k ve- selici za vse brez izjeme po 40 vinarjev. Ker ima Zveza s prireditvijo te slavnosti velike troške, se bodo seveda sprejemala preplačila s hvaležnostjo. Posamezna društva, ki nasto- pijo pri ljudski veselici, naj se dobro pripra- vijo, da bo njih nastop dostopen.

S. K. S. Z. se priporoča tudi vsem so- mišljenikom in somišljenicam za dobitke, ka- tere naj izvolijo oddati v prodajalni tiskov- nega društva v Trstu Via delle Poste št. 9. Imena vseh darovateljev se bodo objavila v „Zarji“.

Kot rečeno, v prih. „Zarji“ priobčimo na- tančnejši program in tudi imena vseh govor- nikov in predavateljev. Povemo pa že danes, da je obljubil priti na našo slavnost tudi predsednik centralne Zveze č. g. dr. Krek.

Dolžnost vsakega člana oz. članice naših izobr. društev je, da se udeleži te slavnosti, ki je prva te vrste na tržaškem ozemlju. Iz programa je razvidno, da se je preskrbelo v obili meri za zabavo in pouk, združiti hoče- mo torej prijetno s koristnim. Naši nasprot- niki ne morejo prirediti slavnosti brez plesa, ki traja do petelinovega petja; ples je, ki vleče njihove množice na njih prireditve. Mi pa, kršč. socialci pokazimo z obilo udeležbo slavnosti S. K. S. Z., da se znamo zabavati tudi brez grešnega plesa in da rajše upora- bimo zlati čas za pouk. Vsakdo bodi agita- tor med svojimi znanci in prijatelji pa je do- voljen tudi vsem onim, ki so dobre volje, ki

„Marija je angelj, mi smo pa grešni lju- dje; resnično, takega otroka nisem vreden. Nikdar bi ne verjel, da krščanska vera tako blažljivo upliva na človeško srce; rečem vam, da že njeno nedolžno življenje mi je lep in svet nauk“.

In tako je Marija nemoteno nadaljevala svoje delo. Čutila pa je srečo in zadovoljnost ki jo je našla v tem, da je spolnila storjeno obljubo.

Nekoč sedi pred hišo v senčnati uti. Na kolenih ji leži prt, katerega je že dokonča- vala. Pred njo pa stoji oče, kateri je ravno- kar prihajal s sprehoda in zre zamišljeno v njo. Marija mu dosedaj še ni razodela, čemu vsa ta priprava, on jo pa tudi ni popraše- val, da bi jo ne spravil v zadrego in ji kalil veselja.

Ni ga hotela dalje mučiti in sklene mu razodeti vse.

„Stopite bliže ljubi oče!“ mu reče ter se pomakne na konec klopi, „in sedite k meni na klop, hočem vam nekaj lepega po- vedati“.

Rodriguez sede.

„No, dete moje, kaj veš lepega?“ vpraša potem.

Marija mu prijazno pogleda v obraz in reče:

„Ljubi oče moj, podučevala sem sužnje in jih naučila toliko, da lahko prejmejo za- krament svete pokore in svetega Rešnjega Telesa“.

(Dalje prihodnjič.)

LISTEK

Angelj sužnjev.

(Brazilska povest.)

VI.

Dan veselja.

Preteklo je pol leta. Kakor kak katehet je podučevala Marija z natančno vestnostjo in ystrajnostjo svoje črne učence. In njen trud ni bil zaman. Vobče neuki in duševno neraz- viti zamoreci so napredovali v pouku z vsa- kim dnevom. Ne da bi znali samo napraviti križ, moliti Očenaš, Češčenamarijo in druge navadne molitve, ampak razumeli so tudi do- bro pomen naukov in spoznali glavne resnice sv. vere.

Nekateri, zlasti bolj nadarjeni so znali tudi že nekoliko brati in pisati, in vse jih je naučila Marija. Zadovoljnost se je vračala v njih sreča in neizrečno so se veselili napredka sami. In stari nadzornik Scipio je smel:

„Kaj je vse dosegla, kakor čarovnica“, je mrmral sam s seboj, „nemogoče se mi je zdelo pripraviti te črne butice tako daleč v pouku“.

Srečne in zadovoljne so se čutili ubogi sužnji. Marija pa je zrla z nepopisnim vese- ljem, kako je začelo bujno poganjati vsejano seme, in že snovala na tihem načrt veselice v domači hiši, kjer naj bi igrali ubogi sužnji glavno ulogo.

Cil njenih najiskrenjih želja je bil, da

prejmejo določenega dne vsi odrasli sužnji moški in ženski skupno zakrament sv. Reš- njega Telesa.

Seveda to ni šlo brez težav. Od župne cerkve so zelo, zelo oddaljeni. In vse prvoob- hajance navsezgodaj buditi, prehoditi daljno pot, ne kaže in se slabo spodobi za tako slo- vesnost. Sklene torej povabiti gospoda du- hovnika na očetov dom, kjer naj opravi sveto opravilo. Za trdo je namreč pričana, da vneti duhovnik in prijatelj njenega očeta usliši njeno prošnjo in se z veseljem odzove nje- nemu povabilu.

In na tihem začne z raznimi pripravami; nakupi več lepih svetih podob in jih okraši z lepimi okviri, razne vaze, svečnike itd., predvsem pa se trudi okrasiti prt, ki ga po- grne na altar.

Nikomur ne zine besedice o vsem tem, pa tudi nihče jo ne popraša o njeni nameri, veseli se pa že skrivoma, ko naenkrat vse preseneti s svojim sklepom.

Tudi Rodriguez, oče njen, jo je večkrat opazoval, a nikdar ne črnil besedice, ki bi izražala kako nevoljo; hčerkinu marljivost in vnetost ga še celo veselil. Čestokrat stoji ne- opažen s svojo ženo pri oknu svoje sobe in zre z nekim spoštovanjem Marijo, ki se raz- govarja tako ljubo in prijazno z ubogimi suž- nji. Skoraj vselej ga oblijejo solze in navadno reče ženi:

„Ta otrok je res pravi angelj.“

Začetkoma se je bil res bal, da ne bi trpel škode na premoženju radi vsakdanjega pouka.

Prepričal se je pa v kratkem, kako brez- pomemben je bil njegov strah.

Sužnji so postajali od dne do dne vedno boljši, pa ne samo dostojnejši in pobožnejši, ampak tudi marljivejši in delavnejši, in mar- sikaj, kaj so storili prej le iz strahu pred šibo, so delali sedaj z veseljem in notranjo zadovoljnostjo. Saj so se učili ozirati se v nebo, kjer gotovo enkrat za ves svoj trud in napor dobe večno plačilo.

In Marija se je sužnjem tako prikupila, da jim je bila njena podoba vedno pred očmi in sama misel nji služiti in jo zadovoljiti jim je že sladila delo.

„No Scipio“, vpraša nekega dne gospodar svojega nadzornika, „kako kaj sužnji? Rabiš li pogosto bič?“

„Bič“, odgovori nadzornik s čudnim na- smehom, „je v kotu in počiva, odkar se peča Marija s sužnji. V začetku sem se res bal s sužnji tako prijazno občeovati, a hvala Bogu, mala princezinja zna. Gospod, vaši sužnji so vsi drugačni kot prej, marljivejši in boljši v vsakem oziru“.

Gospod Rodriguez se nasmehne. Pohvala mu očitno ugaja in on sklene pustiti jo ne- moteno nadaljevati svoj posel. Še zagovarja jo in se poteguje za njeno delo kjer in kadar je treba.

Marsikak imoviti Braziljanec iz okolice, zlasti nekateri bližnji sorodniki, se kar zgra- žajo nad Marijinim početjem češ: hči tako imovitega in uglednega očeta, pa se peča in trudi z neumnimi sužnji in ne morejo se zdr- žati, da bi ne izpregovorili o tem z Rodri- guezom samim.

„Pustimo jo“, jim vselej odgovori, „naj ima svoje veselje, in zakaj bi ji ga kalil?“

Pristavi pa še navadno:

pa le od daleč [gledajo — mogoče z neupanjem naše gibanje in naše delovanje. Naj le pridejo in naj vidijo, kako delamo mi! Mogoče, da ne bodo več nezaupljivi nasproti nam, ampak da bodo v nas našli družbo, v katero pravzaprav po svojem mišljenju spadajo!

Slovensko katol. narodno dijaštvo.

Vsaakega pravega narodnjaka mora v dno srca veseliti, ko vidi, kako lepo se ponekod razvija naša slovenska mladina. Na duhu in telesu zdrava mladina, to je naša nada, to je zarja, ki oznanja slovenskemu ljudstvu lepše dni.

Prav slovenska mladina mora stati na katoliškem temelju, na katerem stoji slovensko ljudstvo, sicer ne moremo reči, da je naša. Mladina v liberalnem taboru ni naša, ni slovenskega ljudstva, ker se je nasrkala ptujih uplivov in se odtujila našemu katoliškemu ljudstvu. Nadebudni naraščaj krepkinega duševno in telesno zdravega slovenskega naroda so oni mladenci, ki se zbirajo po katoliških izobraževalnih društvi, Marijinih družbah in ki stoje v vrstah hitro napredujoče organizacije naših Orlov. Nada slovenskega naroda so čista, neomadeževana dekleta pod belim Marijinim praporom.

Imamo pa hvala Bogu, tudi med omikano slovensko mladino po srednjih in visokih šolah lepo armado slovenskih mladencev, ki jih kljub več ali manj brezverskim šolam vendar še veže zvestoba do katoliške vere z onim slovenskim narodom, iz kojega so izšli. To je naša dijaška mladina organizirana v „Slovenski dijaški zvezi“.

Slovenska dijaška zveza je še mlada. Komaj tri leta so pretekla, kar so jo ustanovili naši visokošolci. Tako lepih uspehov pa kakor jih je dosegla zveza že do sedaj, bi ne bil nihče pričakoval. Pododseki dijaške zveze so skoro po vseh slovenskih pokrajinah in delujejo povsod prav pridno med ljudstvom za pravo omiko. Poleg duhovščine so ti dijaki najpridnejši predavatelji v katoliških izobraževalnih društvi.

Po raznih krajih je že zborovala S. D. Z., prve tri dni tega tedna pa je zborovala v beli Ljubljani, da pokaže v sredini slovenske domovine svoj napredek in presteže svoje vrste.

Že v ponedeljek je bila pri pozdravnem večeru velika Unionova dvorana polna. Samih katoliško-narodnih dijakov je bilo nad 300, na večer so prišli pa tudi odlični mladoljudi in zastopniki hrvatskega, češkega, poljskega in beneško-slovenskega dijaštva. Stoloravnatelj je bil prof. Dr. Cepuder, starsešina „Danice“. Govorili so deželni poslanec Ravnihar, zastopniki drugih slovenskih dijakov ter zastopnik Orlov brat Jeleničnik.

V torek zjutraj se je po sv. maši knezskoškofa vršil občni zbor slovenske dijaške zveze. Predsednik g. Natlačen je najprej podelil besedo navzočemu knezskoškofu, ki je v navdušenem govoru bodril dijaške k vstrajnosti na začetki poti in vse navzoče blagoslovil. Za škofom je govoril deželni odbornik dr. Lampe in Ravnihar, ki je povabil dijaške na zborovanje Slomškarjev na Brezje. Občnemu zboru je podal predsednik iur. Natlačen obširno poročilo o delovanju Zveze v minulem letu, cand. iur. Ogrizek pa je govoril o narodno obrambnem delu. Zvezina pravila so se v marsičem spremenila.

V sredo se je po peti maši g. prelata A. Kalana vršilo zborovanje slov. katol. narodnega dijaštva. Predsednik je med velikim navdušenjem pozdravil navzočega deželnega glavarja Šukljeja, ki je imel do dijaštva daljši govor. Sledili so zanimivi referati. — Zvečer se je ob 7. uri vršil komerz v veliki dvorani „Uniona“.

O zborovanju katol. narodnih dijakov in zborovanju katol. učiteljev na Brezju spregovorimo še prihodnjic. Veseli nas, da se je teh zborovanj udeležilo tudi nekaj tržaških dijakov, ki se bodo tam navdušili za sveto stvar in ponesele nekaj ognja v te naše sicer južne, vendar mrzle kraje.

Kako je s hrvaškim konviktom v Pazinu?

Že meseca marca istega leta se je dobilo primerno zemljišče v površini 6262 kvadratnih metrov ter se je precej dal izdelati primeren načrt zgradbe za 120 gojencev.

Dotični stroškovnik je bil proračunan na 165 tisoč K, z nujnimi dodatki se je računalo, da naraste na 180 tisoč K. Od tega stroška se je sklenilo pokriti 100 tisoč K s posojilom, ostalih 80 tisoč pa z milodari in drugimi prispevki.

Na odborovo prošnjo sta pristali uprave „družbe sv. Cirila in Metoda za Istro“ in „Bratovščina hrvatskih ljudi v Istri“, da sprejmeta skupaj s podpornim društvom solidarno obvezo za posojilo 100 tisoč K.

Na okrožnico poslano občinam ter denarnim in prosvetnim zavodom v Istri se je od istih dobilo obvezne izjave za pokritje letnih amortizacijskih obrokov v skupnem znesku K 8000.

Za rečeno posojilo se je obrnil odbor na razne denarne zavode v Zagrebu, Ljubljani

in Trstu. Konečno se je dne 2. junija 1900 „Prva hrvatska štedionica“ v Zagrebu izjavila, da je pripravljena izplačati to posojilo pod tedaj prav povoljnimi pogoji. Zahtevala je samo, da založita „Družba“ in „Bratovščina“ svoje vrednostne papirje v tem denarnem zavodu, dokler se konvikt ne dozida.

Istočasno so se nadaljevali dogovori s tržaškim in krškim škofom glede ustanovnega pisma za zavod. V oktobru 1900. sta se oba škofa izjavila sporazumna s predloženim konceptom.

V smislu prvotne osnove ustanovnega pisma bi bilo imelo dijaško podporno društvo zgraditi potrebno poslopje ter je izročiti v rečeno svrhu brezplačno. Tržaška in krška škofija pa bi se bile morale obvezati vzdrževati na svoje stroške gotovo število gojencev. Vzgoja bi imela biti osnovana na verski in narodni podlagi ter meriti osobito na to, da pripravlja po želji obeh škofov gojence za duhovski stan. Vodstvo zavoda bi bilo pristojalo ravnatelju imenovanemu od tržaškega škofa v sporazumu s krškim. Gospodarska uprava bi pristojala istemu voditelju in dveh poverjenikom, katerih enega bi imenoval krški škof, drugega pa dijaško podporno društvo.

Med tem je pa „prva hrvatska štedionica“ v Zagrebu obljubila celo potrebno svoto 180 tisoč K, a to samo potom „Istarske posojilnice“ v Puli, ki naj si v svojem imenu preskrbi osiguranje na imovini podpornega društva, „družbe“ in „bratovščine“, nakar so bile poslednje že pristale. „Istarska posojilnica“ v Puli se je izrekla pripravno posredovati v tej zadevi, vendar je smatrala potrebno, da si podporno društvo poleg obstoječega jamstva preskrbi še med zasebniki druge garante za izplačevanje amortizacijskih obrokov.

Zato je razposlal društveni odbor dne 11. maja 1901. posebno okrožnico na „rodoljube Istre in Trsta“, s katero išče 50 takih mož, ki bi jamčili za letnih 100 K. Ta poziv je imel popoln uspeh. Odzvalo se je mnogo zasebnikov, ki so jamčili skupaj za 5000 K letnega prispevka pri izplačevanju amortizacijskih obrokov. Če se prišteje k temu jamstvu že prejšnje jamstvo v znesku letnih 5 tisoč K, se pač lahko reče, da je stalo podjetje finančno precej dobro. Dogovori s škofoma so tudi že dozoreli v toliko, da bi se lahko kmalu redigiralo in podpisalo ustanovno pismo.

A prišlo je drugače. V septembru 1901 je namreč umrl tržaški škof Andrej M. Šterk, eden izmed osnovevalcev pazinskega konvikta. Blagopokojni škof je bil za ta konvikt tako vnet, da je malo pred smrtjo spremenil svoj testament in zapustil vso svojo imovino diecezanskemu konviktu v Pazinu. Po škofovi smrti je bil odbor primoran počakati s svojo akcijo, dokler ne zasede tržaške stolice novi škof.

Ko je bil meseca avgusta 1902 ustoličen sedanji prevzvišeni škof Dr. Fr. Ks. Nagl, sta se mu kmalu potem predstavila društveni predsednik in tajnik ter mu izrazila odborovo željo, da se nadaljujejo dogovori pretrgani vsled smrti njegovega prednika. Škof jim je odgovoril, da ima on osebo za čas druge namene, vendar da se noče pred odločitvijo v nobeni stvari prenapliti ter da se želi prej seznaniti z razmerami v svoji škofiji in njenimi potrebami.

Na to izjavo se je odbor bolj intenzivno poprijel akcije za nabiranje milodarov za gradnjo „Dijaškega doma“. Prav samo v to svrhu se je ustanovil dne 1. avgusta 1903 poseben odbor z Vjek. Spinčičem kot predsednikom, Dr. Trinajstićem kot tajnikom in dr. Kureličem kot blaginikom. V odboru so bili še dr. Volarić, Dr. Laginja, Dr. Vitezić, Dr. Stanger, mons. Vinko Zamljić in dekan Ante Kalac. Ta odbor je razposlal okrožnico na vse bolj znane in imovite rodoljube širom hrv. in slov. domovine s prošnjo za prispevke k zidanju „dijaškega doma“.

Med prvimi, ki so se odzvali temu pozivu, je bil blagopokojni škof Strossmayer, ki je v to svrhu poklonil 600 K. Kot ustanovniki so pristopili zagrebški nadškof Dr. Posilović, županstvo v Kastvu in posojilnica v Voloskem ter daroval vsak po 2000 K. — Imena vseh ustanovnikov in dobrotnikov so se objavila v letnem poročilu podpornega društva.

Ob koncu upravnega leta 1903/04 je bilo nabranih za zidanje dijaškega doma 21.404 K. Ker je bila ta svota za rečeno svoto malenkostna, se je odločil odbor nabirati milodare po potujočih odposlancih. Prvi se je lotil tega posla Dr. Juri Červar ter se osebno odpravil v Zagreb. A z ozirom na neugodnost časa je prekinil nabiranje že za osem dni v juliju 1904. Ponudil se je tudi, da prepotuje vse naše pokrajine poslanec Matko Mandić, pa je moral vsled bolezni to misel opustiti.

Istega leta 1904. se je znova začel dogovor s tržaškim škofom glede osnutka ustanove. Dogovori so se vršili najprej ustno potom društvenega predsednika Dr. Trinajstića in tajnika dr. Kureliča, potem pa pismeno. Glavne točke dogovora so bile: 1. Razdelitev imovine v slučaju, da se pogodba prekine. 2. Koliko bodo dotične škofije prispevale k upravnim stroškom zavoda, oziroma koliko gojencev bodo vzdrževale. 3. Kako naj se pokrije trošek za siromašne gojence iz poreško-puljske škofije.

Predno se reši tretja točka, je naprosil odbor junija 1904 tudi sodelovanje poreško-puljskega škofa, ki je pa v decembru istega

leta z ozirom na finančno stanje koperskega konvikta izjavil, da mu ni možno še bolj razpršiti razpoložljive moči.

Meseca maja 1. 1905 je bil skoro dosežen sporazum med tržaškim in krškim škofom ter podpornim društvom; edina zapreka je bila še ta, da ni mogel izreči krški škof zadnje besede, ker mu je manjkalo privoljenja pristojnih oblasti za uporabo zapuščine blagopokojnega škofa Feretića v to svrhu.

Pri uredovanju ustanovnega pisma v odborovi seji so bili sklenjeni nekateri dodatki in spremembe v tem smislu:

1. Da se zavod v spomin na blagopokojnega trž. škofa in dobrotnika učeče se mladeži imenuje „Dobrilovac“.

2. Da se vodja zavoda imenuje tudi v sporazumu z odborom dijaškega podpornega društva.

3. Da bo poslovni red zavodovega upravnega odbora potrjen tudi od odbora dijaškega podp. društva.

4. Da se z ozirom na to, da bo moralo podporno društvo pri zidanju dijaškega doma uporabiti tudi nekatere štipendijalne zaklade, uprava zavoda zaveže vzdrževati dotične dijaške toliko časa, dokler ne izplača podporno društvo vseh dolgov, ki jih je storilo pri zidanju in dokler ne bo društvo v stanu s svojimi lastnimi sredstvi vršiti dolžnosti, ki so spojene z gori imenovanimi štipendiji.

Ti sklepi so se priobčili tržaškemu škofu s pismom dne 10. julija 1905, a istotako krškemu škofu s prepslom tega pisma.

Na to pismo nista škofa nič odgovorila tako, da je odbor smatral dogovore za neuspele in pretrgane. Vse je kazalo, da bo misel na zgradbo pazinskega konvikta zaspala, ker ni bilo od nobene strani zadostne podpore.

Kmalu zatem pa je prišlo društvo na nepričakovan način do precejšnje svote. Vsled krvavih dogodkov v Banovini leta 1903. je prišlo mnogo hrvatskega ljudstva v največjo bedo. Tedaj je občinski zastop v Spljetu glasoval za 1000 K podpore stradalim v Banovini ter obenem odredil nabiranje milodarov v omenjeno svrhu. Temu izgledu in pozivu so sledila druga dalmatinska mesta in vsi drugi kraji, kjer bivajo Hrvati. Nabiralo se je celo med Hrvati v drugih delih sveta in pošiljali so se mnogoštevilni milodari v Spljet na dotični centralni odbor.

Potreba pomoči stradalajočim je prenehala, a spljetski odbor je imel na razpolago še precejšnjo svoto, za koje uporabo se še ni odločil. Odborov namen je bil upotrebiti preostali znesek za kak izključno narodni namen ter pri tem obračal svojo posebno pozornost na tužno Istro. Vendar je hotel prej slišati mnenje zastopnikov hrv. naroda. V to se mu je nudila kmalu najlepša prilika. V oktobru leta 1905. se je sešla na Reki večina hrv. poslancev iz Dalmacije, Hrvatske, Slavonije in Istre ter zaključili svoja posvetovanja z znano reško resolucijo. Ob sklepu seje so naprosili zastopniki iz Istre, da bi se smel imenovani preostanek uporabiti za gradnjo pazinskega konvikta.

Zbrani poslanci so bili s tem predlogom ali prošnjo zadovoljni, vendar je hotel centralni odbor v Spljetu pred odločitvijo slišati še mnenje in željo darovavcev. To ni šlo tako hitro, ker so bili darovavci zelo raztreseni po raznih pokrajinah. Vsa hrv. javnost je pritrdila sklepu reških poslancev, naj se preostala svota uporabi za gradnjo pazinskega konvikta. Na podlagi teh izjav je osrednji odbor spljetski sklenil dne 1. jun. 1907 izročiti ostali znesek odboru za gradnjo pazinskega konvikta. Malo dni zatem je bila izročena odboru svota, ki je bila med te z obrestmi, narasla na K 53505.— S tem znatnim prispevkom se je pomnožilo premoženje „Dijaškega doma“ na skupni znesek K 9110869.

(Dalje prih.)

NOVICE.

n Predsedništvo S. K. S. Z. vabi vse prijatelje kršč. socialnega gibanja na važen sestanek, ki se bo vršil dne 6. sep. v Marijinem domu v Trstu V. S. Francesco 15, I. ob 10 pol uri. Z ozirom na veliko slavnost S. K. S. Z., ki se vrši dne 12. sept. t. l. pri sv. Ivanu, zlasti pa z ozirom na to, da se bo vršil ta dan tudi občni zbor S. K. S. Z. pričakujemo obile udeležbe ne le s strani č. g. duhovnikov, ampak tudi drugih, ki se zanimajo za stvar. Zlasti izob. društva naj pošljejo svoje zastopnike.

n Monsignoru Martelanu, župniku stolne cerkve sv. Justa v Trstu, ki se sedaj zdravi v Leonišču v Ljubljani, gre nekoliko bolje. Seveda bo še dolgo trajalo, da si popolnoma pomore. Priporočila se s sobratom v molitev.

n Škofovski jubilej sv. Očeta. Dne 16. novembra se bo praznovala v Rimu petindvajsetletnica, kar je bil sv. Oče Pij X. v škofa posvečen. V Vatikanu pričakujejo takrat mnogo gostov.

Dva zlatomašniška jubileja. V soboto, dne 28. avgusta je bilo pedeset let, kar sta bila v mašnika posvečena prečastita gospoda Janez Wolf, školastik stolne cerkve v Gorici in Franc

Stepančič, ekonom v centralni bogoslovnici. Vrlima in velezaslužnima gospodoma kličemo: Na mnoga leta! V spomin vselega dogodka poklanja preč. gosp. zlatomašnik Franc Stepančič „Slovenskemu sirotišču“ 50 K. Bog plačaj stotero!

n Oseba vest. Namestniški svetnik v Trstu Ivan Kreklič je poklican in službo v ministrstvo za notranje stvari.

n Katoliški shodi. Češko-slovanski katoliški shod se je otvoril minolo nedeljo v Kraljevem Gradu. Udeležba velika, do 14 tisoč ljudi. Navzoč je bil kardinal Skrbensky in vsi češki škofje. Predsedoval je državni poslanec dr. Hruban. Odposlale so se brzogovorne udarnostne izjave sv. Očetu, cesarju in prestolonasledniku. Kardinal Skrbensky je podelil papežev blagoslov, ki so ga vsi navzoči kleče prejeli. — Nemški katoliški shod se vrši v Breslavi. Dijaštvo se ga udeležuje v ogromnem številu. delavcev je nad 20 tisoč. — Ogrski katoliški shod se je vršil v Scegedinu. Trajal je tri dni. Sklepne procesije s sv. Telesom se je udeležilo tisoč duhovnikov in nad 20 tisoč vernikov. Mučno je spet, da se Slovaki shoda niso udeležili.

Cesar na Tirolskem. Letos praznujejo Tirolci stoletnico svojih slavnih bojev proti francosko-bavarski premoči. Ko je bila vsled sklenjenega miru leta 1805 tirolska dežela pridružena bavarski, se hrabri in avstrijsko čuteči Tirolci kar niso mogli privaditi novi vlad, ki jih je povrh še kruto zatirala. Leta 1809 je izbruhnil splošen upor in Avstriji so napovedali Francozom vojsko in prekorajčili avstrijsko mejo. Hrabre Tirolce je organiziral slavní Andrej Hofer, mož ne sicer visoke omike, pač pa čistega značaja in izrednega poguma. Pod njegovim komando so Tirolci večkrat zmagali, a pravtakrat, ko bi bil Hofer največ potreboval pomoči avstrijske armade za odločilne boje proti Francozom, je bil puščen na cedilo in se je sklenil z Napoleonom mir. Tirolci so se še en čas dalje bojevali, a skoro brez uspeha. Naposled je neka podla duša izdala hrabrega Andreja Hoferja. Francozi so ga ulovili, odpeljali v Mantovo na Laško, kjer je bil ta velik junak na Napoleonovo povelje dne 20. februarja 1810 ustreljen. Njegovo telo je bilo pozneje na povelje avstrijskega cesarja prepečeno in Inomost in tamkaj pokopano v dvorni cerkvi. — Spomin na te slavne čase so praznovali te dni naši Tirolci. Njihovo slavo je povečal cesarjev obisk. Z dvornim vlakom se je minolo soboto pripeljal cesar proti večeru v Inomost, kjer je bil sprejet z največjo slovesnostjo. Na kolodvoru so sprejeli cesarja vsi nadvojvodi in nadvojvodinje ter druge najvišje oblasti. Med viharim pozdravljanjem ogromne množice se je nato odpeljal cesar proti svoji palači, kjer so bili zbrani škofje, dvorni dostojanstveniki, duhovščina in poslanci. Cesar je nagovoril več oseb in se nato odpravil v svoje prostore. Na večer je bila pred cesarjevo palačo pevska slavnost. potem velika bakljada, končno sijajna razsvetljava mesta. — Naslednjega dne, v nedeljo, se je popeljal cesar na hrib Isel, kjer je bila glavna slovesnost v spomin na pogumne boje iz leta 1809. Po pontifikalni maši je nagovoril cesarja deželni glavar v nemškem in italijanskem jeziku. Cesar je odgovoril, da se hvaležno spominja vseh onih, ki so žrtvovali pred sto leti za domovino svoje imetje in svoje življenje. Cesar je sklenil v italijanskem jeziku z željo, da bi tirolska dežela živela mir in blagoslov božji. Na to je položil cesar na Hoferjev spomenik venec z napisom „Franc Jožef I. dne 29. avgusta 1909.“ Popoldne si je cesar ogledal deželno strelišče in hiralnice. Slavnosti se je udeležilo tudi okoli 2000 italijanskih strelcev, ki so bili živahno pozdravljeni. — V ponedeljek se je odpeljal cesar v Bregene, kjer se mu je predstavil slavní nemški zrakoplovec grof Zepelin. Cesar mu je čestital na njegovih velikih uspehih.

n Splošni avstrijski katoliški shod odnešen. Pripravljalni odbor za letošnji splošni avstrijski katoliški shod na Dunaju je sklenil odnesti katoliški shod, ki je bil napovedan za nedeljo, 5. septembra in naslednje dni. Narodnostna nasprotnost med Slovani in Čehi so tako velika, da ne morejo avstrijski narodi mirno zborovati na Dunaju. Že pred leti je bilo narodnostno vprašanje v Avstriji tako akutno, da ni bilo možno spraviti avstrijskih katoličanov nikakor skupaj na posvetovanje. Po dolgi pripravi se je tak skupen nastop posrečil prikrat v novembru leta 1905. Na tem shodu se je ustanovilo Pijevo društvo in zasijala je nada na skupno akcijo avstrijskih katoličanov in ta nada se je na sijajnem shodu leta 1907 še bolj utrdila. Žal, da je bilo veselje prerano. Poostrenje političnih nasprotstev v parlamentu in narodnih nasprotstev v javnem življenju je letos katoličane v Avstriji primoralo priznati, da se ne morejo združiti niti na zborovanje in izključno katoliških zadevah. To je res nevarna bolezen avstrijskih katoličanov. Radi očitamo francoskim katoličanom, da se ne morejo združiti v krepko skupno politično stranko, mesto, da bi sanjarili o monarhiji — sami pa ne zmoremo niti tega, da bi se združili v zgolj katoliških vprašanjih. Kako se tega vesele svobodni selci in židje v Avstriji, tega ni treba še le posebej razlagati: dosegli so, kar so tolikanj želeli: razcepili so avstrijske katoličane. Oni sami pa niso taki. Ko gre za zmago svobodne misli, tedaj se bojujejo vsi kompatno rama ob rami in ne poznajo več razločka med Čehi in Nemci. Prav kakor nalašč in katoličanom pod nos pa bodo iste dni, za koje je bil napovedan sedmi katoliški avstrijski shod, zborovali na Dunaju starokatoličani (krivoverci) — brez

vsakega ozira na narodnost v najlepši slogi. Kdor dela v tej zmedenosti, pod katero trpi ves krščanski napredek avstrijskih narodov na to, da se ublaže mednarodna nasprotstva, stori v resnici veliko delo.

n O slovensko-hrvatski vzajemnosti no-
čajo hrvatski liberalci, ki se zbirajo krog „Pokreta“ in sličnih svobodomislernih listov nič slišati. Pri kozarcu rujnega vinca bi se napili jugoslovanski vzajemnosti, ko gre pa za to, da bi se res kaj storilo v kulturnem, gospodarskem in političnem pogledu, tedaj jih pa le ne dobiš teh le gospodov. Straši jih namreč bojazen, da ne preplavi slovenski „klerikalizem“ tudi hrvatske pokrajine. To se je zadnjič prav lepo pokazalo, ko je „Slovenec“ v članku „Slovenec in Hrvat“ dal nekaj praktičnih mišljajev za jugoslovansko vzajemnost. Slovensko ljudstvo je že po večini izvojevalo zmago nad gnilih liberalizmom, dočim se na Hrvatskem še le zbirajo vojne čete, ki pa še nimajo pravega navdušenja, še manj pa skušnje. V naše brate Hrvate le počasi prodira misel o nujni potrebi krepke katoliške ljudske organizacije hrvatskega ljudstva po vzgledu skupnih bojnikov Slovencev. Dasi počasi, vendar gre tudi med Hrvati na bolje. Starejšim duhovnikom to ne gre prav dobro v glavo, mlajši uvidevajo to potrebo veliko bolj in se po tem prepričanju tudi ravnaajo. Še najbolje stoji skoro akcija z organizacijo hrvatskega katoliškega dijaštva. Mlajši duhovniki in katoliška laiška inteligenca, ki se sedaj rekrutira iz vrst organiziranega katoliškega dijaštva, to je danes nada za boljše bodočnost na Hrvatskem, pa še ti bodo morali v marsičem s Slovencem v šolo, tudi če to ne bo vseh hrvatskim radikalnim jugoslovanskim liberalcem.

n Shod istrskega liberalnega dijaštva se je vršil letos na Voloskem. Najprej je bil občni zbor društva „Istra“, potem pa zborovanje celokupnega (?) istrskega dijaštva. Na obnem zboru so tudi pojasnili svoje stališče proti klerikalnemu društvu „Dobrili“. Napovedali so tudi, da ustanove poleg že obstoječih knjižnic še dve na Koperščini. S svojo dijaško organizacijo mislijo prepreči vsi Istro s pomočjo takozvanih krajevnih odsekov. Ti odseki se imajo ustanoviti v Dekanih za slovensko Istro, v Buzetu za odotno okolico, v Opatiji za Liburnijo, v Pazinu za srednjo in zapadno Istro, v Puli za južne kraje in organizacija na otokih. — Na shodu „celokupnega“ istrskega dijaštva so se zbrali možje kakor abs. jur. Agneletto, znan kulturnobojevniki, ki je govoril o vzrokih formalnega ločenja istrskega dijaštva. Mimgrede omenjeno se malo čudno glasi razprava o vzrokih lanskega „ločenja“ v istrskem dijaštvu na letošnjem sestanku celokupnega istrskega dijaštva. Nastopili so še Stjepan Car, pisatelj, in Ciril-Metodov tajnik Emin Car, dr. Stanger, poslanec dr. Poščič, dr. Červar, in drugi. Priporočali so — značilno — tudi družbo sv. Cirila in Metoda. — Vse to na znanje onim, ki mislijo, da je v Istri, bodisi, v slovenskem ali hrvatskem delu še čas spanja!

n Žalostno je, če ne more niti „Politično društvo za Slovence in Hrvate in Istri“ prirediti kakega javnega ljudskega shoda, ne da bi se temu pridružilo neizogibno popivanje in plesanje. „Edinost“ pripoveduje, da se vrši tak javni ljudski shod tega političnega društva jutri v Podgradu in da se bo na tem shodu razpravljalo o važnih stvareh ter da je obljubilo svoj prihod več poslancev-govornikov. To ob deseti uri predpoludne. Človek bi mislil da bo vendar enkrat eno pametno in trezno zborovanje. Kaj še? Malo nižje čitamo, da odide ob 2 popoldne vsa skupščina z godbo na čelu v Račice, kjer bo v gostilni Jenko velika veselica z obširnimi programom: plesom, šaljivo pošto, tombolo itd. — Brez tega repa seveda ne sme biti, ker ta rep je, ki vleče. Tužna Istra s svojo politiko, ki se mora naslanjati na ples in alkohol.

n Novo arkado ali oboke (velbe) imamo sedaj v Trstu v ulici Passo s. Giovanni. Arkada je električno razsvetljena in bo nemalo olajšala promet na tej poprej tako ozki ulici.

n Pri občinskih volitvah v Gradežu so zmagali laški liberalci v vseh treh razredih. Doslej je bilo to mesto v rokah katoličanov. Pravijo, da so si liberalci pomagali do zmage s tem, da so pred volitvami raztrosili vest o neredni upravi cerkvenega premoženja, kar pa je bilo zlagano.

n Velika povodenj v Ameriki. Vsled vednih naličev je narastla reka sv. Katarine v severni Ameriki tako naglo in tako hudo, da je poplavalila kar cele vasi in odnesla ljudi in vse njihovo imetje. Utonilo je 1200 ljudi. Do nedelje zvečer so našli 500 mrtičev. Petnajst tisoč ljudi je brez strehe; materialna škoda se cení na sto milijonov Kron. Porušene so tudi vse ceste in železnice.

n Novo stranko je osnoval bivši socialistični državni poslanec Pagnini, ki je nedavno izstopil iz socialno-demokratske stranke in odložil mandat. Njegova nova stranka se imenuje „avtonomna tržaška skupina mednarodnih socialistov“ in bo izdajala svoj list „L'azione socialista“.

n Najdeni mozaiki. — V Ogleju so našli 4000 kvadratnih metrov mozaikov. Pod stolno cerkvijo se koplje že dlje časa ter spravlja na svetlo starinske reči. Mozaiki so iz dobe Konstantina Velikega. V Oglej je prišel radi tega rektor dunajske univerze dr. H. Svoboda.

n Glasbeni ravnatelj in skladatelj Anton Foerster v Ljubljani je stopil ta mesec v zaslužni pokoj. Foerster je deloval v Ljubljani kot glasbenik in skladatelj celih 42 let. Bil je 41 let kapelnik in organist v stolni cerkvi, nad

38 let učitelj petja na c. kr. srednjih šolah, 32 let ravnatelj orglarske šole in 19 let učitelj petja v semenišni duhovnov. Kakor skladatelj je Anton Foerster zložil mnogo cerkvenih raznovrstnih skladb, tako nad 150 liturgičnih del, ali samo za petje ali pa s spremljanjem orgel in tudi orkestra, k temu nad 100 slovenskih pesmi, poleg teh dva zvezka „Cecilijske“ za mešani in dva zvezka „Cantica sacra“ za moški zbor. Za zasluge na polju cerkvene glasbe je bil Foerster odlikovan z vitežkim redom sv. Silvestra.

n Obiskovavcem romarske cerkve v Logu pri Vipavi naznanja župni urad Vipava, da odpade letos običajni shod na praznik Marijinega rojstva, dne 8. septembra.

n Na Brezjah bo jutri zjutraj veliko slovenskih katoliških fantov. To bodo člani naše ketoliške zveze telovadnih odsekov. Okoli devete ure bodo imeli skupno pobožnost s sv. obhajilom, popoldne bodo pa nastopili z javno telovadbo v Radovljici. Prav veseli nas spremljati, kako lepo se razvija organizacija naših Orlov. Kar nič ne miruje; to kaže mladeniško kri, ki ne spi. Tako je prav ker nasprotniki iz raznih pododsekov svobodne misli tudi prežijo na našo mladino.

n Volitve na Goriškem. Za bližajoče se deželnozbornske volitve na Goriškem se je že vnel živahen volivni boj. Lanski volivni boj je bil hud, pa ni bil odločilen, kakor bo najbrže sedanj. Socialni demokratje in liberalni agrarji so že postavili svoje kandidate. Če prej kedaj, je gotovo sedaj potrebna sloga med goriškimi katoličani, da se porazi goriški liberalci, kakor so že poraženi kranjski in štajerski. Najbolj pogubni so na Goriškem takozvani agrarji s svojim „Kmečkim glasom“, ki pridigajo o neki slogi krščanski ljubezni in sličnih stvareh, v resnici pa niso nič drugega kakor prebarvani liberalci. Proti takim je boj težaven in zahteva dolgega, vstrajnega podrobnega dela.

Upati je, da se posreči katoliškim vodilnim krogom slovenskemu ljudstvu na Goriškem pokazati jih v pravi luči. Szmago S.L.S. na Goriškem bomo za korak bliže lepemu cilju: združeni Sloveniji pod katoliško zastavo, kjer ne bo več sedanjih provincialnih mej, ampak bo vse slovensko ljudstvo ena sama krščanska stranka in pokrajina. Bog daj, da bi ta doba čim prej nastopila! Delajmo na to z vstrajnim podrobnim delom med ljudstvom.

n V smrt je obsodilo vojaško sodišče v Barceloni na Španskem Antona Maletama, ki je bil vodil razbojniške socialistične bande pri opustošenju cerkva, samostanov in knjižnic. 20 razbojnikov so odsodili na dosmrtno ali pa na 15 - 20 letno prisilno delo. Njihov v smrt obsojeni vodja Maletama je bil minolo nedeljo ustreljen.

n Podoba svetogorske Matere Božje. Antikvar Gyra iz Gorice je poslal 15. avgusta nekaterim duhovnikom razglednice ali kaj takega v koji trdi, da on poseduje pravo sliko M. B. na Sv. Gori. Ko je kompetentna komisija že tako jasno izrekla, da je slika na sveti Gori autentična in ona Gyrova le neka kopija brez kake umetniške vrednosti, ne vemo, zakaj noče g. Gyra molčati. Ali pa se hoče res popolnoma osmešiti?

n Nesreča na ogrski železnici. Kakor javlja ogrski koresp. biro sta trčila o polnoči 23. avgusta med postajami Mikola in Halmi (pri Szatmar Nemethy) dva tovorna vlaka skupaj. Zavirač je ostal na mestu mrtve, dve osebi ste ranjeni. Lokomotivi ste obe razbiti.

n Ogrski naučni minister Apponyi je zagrozil rumunskim škofom, da ustavi plačlost rumunskim duhovnikom, ki ne bodo po 1. septembru hoteli poučevati veronauka v državnih šolah v mažarsčini. Rumunski škofje so naročili svojim duhovnikom, naj se ne pokore Apponyijevemu ukazu. Res ne vemo, v katerem stoletju misli ogrska vlada, da živimo. Dvajsetega stoletja pa na ogrskem globusu najbrže še ne poznajo, temveč štejejo kakih 1000 let manj kot drugod; vsaj tako kaže postopanje vodilnih ogrskih političnih krogov.

n Nemški cesar in dvoboj. Nemški cesar izda kabinetno odločbo (povelje), da bi zaprečil dvoboje med častniki. To je zelo umestno, ker barbarski običaj medsebojnega klanja, ki se imenuje duel, je pač človeka nedostojen in za državo, v kojih vladajo zakoniti odnosi tudi s pravne stališča pogubno.

n Pravno izobražen obdolženec. Veselo zgodbo, ki se je pričela zadnjič v Londonu, nam pripovedujejo „Nouvelles“. Neki delavec, čigar žena drži v londonskem predmestju malo trgovino s zelenjavami, je bil obsojen od sodnika na globo 10 shilingov, ker je bila ostala trgovina odprta v nedeljo. Obgobljen je hotel svojo globo tudi takoj plačati in sicer v „farthing“, to je najmanjšem angleškem denarju. Sodnija pa ni hotela sprejeti cel kup bakrenega denarja in je delavcu naznanila, da mora tekem 24 ur plačati globo v srebru. Delavec pa je poznal prav dobro postave svoje dežele in prišel drugi dan s zakonikom pred sodnika ter mu dokazal da se mora sprejemati tudi bakren denar do zneska 2 funtov šterlin. Sodnija je morala pripoznati, da ima delavec prav, in je izjavila da sprejme tudi v bakru Sicer pa je bil naredil sodnik račun brez krčmarja: juridični delavec je segel namreč zopet po zakoniku in dokazal, da sodnija ne more več zahtevati plačila globe, ker globe, koje se ni hotelo sprejeti, ni treba več plačati. Lahko si mislimo, kako komično je moralo biti, ko je delavec dal sodniku „pravni pouk“.

n Svoje utise o neki sokolski slavnosti opi-

suje neko štajersko dekle v „Našem Domu“ takole: Okoli četrte ure dojem z bratom v mestee, ki je bilo okrašeno z majhnim številom zastav. Prišedši v mesto, trebalo se mi je ločiti od brata, moral je kot „Sokol“ v kroju korakati v sokolskih vrstah. Izročil me je bil neki gospi - šivilji s prošnjo, da naj me sprejme v družbo deklic; do slavnostnega prostora me je ta mestna gospica še spremljala, a tam se ni več brigala za me — prosto dekile; popolnoma osamelavala sem polagoma sempatja. V pičem številu in večinoma iz radovednosti došlo kmečko ljudstvo je jelo zapuščati zabavišče, deloma ker jim sedaj ni nudilo nobene zanimivosti, deloma pa tudi menda zato, ker se je od vseh strani preveč delovalo na izpraznenje mošnji. Prosto ljudstvo je bilo sedaj postranska stvar; šlo se je le, da se mestne frajlice po svojem dobro zabavajo. Ni torej čuda, da je tudi mene vleklo domov; hotela sem se pridružiti odhajajočim znancem, a brat to zapazivši, me zadržuje, skoraj siloma mi je zakrnil odhod; pozneje, seve, ko se je že tema storila, si pa sama nisem več upala na daljno pot domu. Čakala sem od ure do ure, a brata ni bilo moči spraviti iz zabavišča, vino je tudi pri njem pokazalo navadne svoje posledke. Ker zame ni bilo ne primerne družbe, ne zabave, sedla sem v skrit kotiček in opazovala, kako se gospoda raduje pri vinu, kavi in plesu. Čudila sem se nežnim gospicam, da jih ni zeblo v pretankih in preproznih toaletah; strmela sem pa tudi na njih prazen, brezpomembnem govorenju; neumljivo mi je tudi bilo, da se take olikane dame zadovoljujejo s takimi kavalirji. Ko se je bilo zdanilo, odlazila sem tiho sama; brata nisem več videla in še sedaj ga ni domov; za delo menda cel teden več ne bo. — Na slavnostnem prostoru pa so posedavali razni parčki; za ples so bili menda že pretrudni; večina teh zaostalih ptičev je silila v kavni šotor, ter tam odvijavljale trudne ud s kavo in likerjem; pušile so se svalčice in nežni spol v nobenem oziru tozadevno ni zaostal za „gospodi“. Nekaj takih parčkov veseljakov pa je korakalo pred menoj, seve lepo po dvaindvaj oklenjena — a ne domu, temveč v mestno gostilno v nadaljno razveseljevanje. Najbolj zanimiv je bil zakonski par, ki se je pa vsled utrujenosti zagledal — in v osebah zmotil. Za današnji dan namenjen je izlet — prek meje; to utegne biti veselo vračanje! Sklep mojega premišljevanja je, da naša nepokvarjena, poštena katoliška mladina ne spada na taka zabavišča!

n Razkrinkani „Kmečki glas“. To najnovejše liberalno glasilo v naši solnčni Gorici se zna goriškim kmetom kaj lepo hliniti kot najboljši krščanski list. Rekli smo že, da je težek boj proti takim hinavcem, zato nam je toliko bolj všeč, da se je ta list sam pomagal razkrinkati. Vsak katoličan dobro ve, da je premišljen in v polni zavesti storjen samomor velik greh. Ko se je te dni profesor Gumplovicz tako pri polni zavesti usmrtil, je pisal „Kmečki glas“ dobesedno: „Neustrašeno je zrl ta drzni starček, ki je pisec teh vrstic še v živem spominu, smrti v obraz. Ko je čutil, da nima več moči za delo, storil je to, kar slavi Nietzsche kot umetnost: umrl je o pravem času“. Tako odprto si upa „Kmečki glas“ hvaliti in zagovarjati veliko pregreho samomora. Pozna se, da je ta list glasilo svobodomislernih učiteljev na Goriškem in prištevav morale največjega bogotajca Nizscheja. Noben zaveden goriški kmet ne more slediti taki stranki.

n Na Triglavu, in sicer prav blizu vrha, otvori „Slovensko planinsko društvo“ v sredo na praznik Matere Božje nov dom za hribo-lazce. To bo največje in najmodernejša stavba na naših planinah. Pred otvoritvijo bo v triglavski kapelici sv. maša, nakar bo dom blagoslovljen in izročen prometu.

n Nove goldinarje bomo spet dobili v promet. Govorili so mnogo, da te vrste denarja ni več potreba, vendar se bo zdaj znova koval, ker drž. zbor še ni rešil predloge glede kovanja novega kronskega in dvekronskega denarja.

n Tovarna se je razpočila. Minoli petek se je pripetila v čistilnici petroleja v Budimpešti velika eksplozija. Več sto oseb je ranjenih, do pondeljka je bilo že deset mrtvih. Ostali so še v veliki nevarnosti.

Jz okolice.

o Od sv. Ivana pri Trstu. (Premeščenje poštnega urada.) — Pretekli teden se je naš poštni urad preselil v svoje nove prostore „Na skuni“. Poštni pečat pa je še vedno samo nemški. Mar misli poštno ravnateljstvo, da je res sv. Ivan kje na Nemškem. Zadnje volitve so pač pokazale, da je sv. Ivan skoro izključno slovensko predmetje. Za par Nemcev pa ni treba nemškega poštnega pečata.

o Iz Rojana. (Č. g. Jožefu Krížmanu v slovo.) Večkrat je prinesla „Zarja“ vesela poročila o naših Marijinih družbi Danes pa moramo zabeležiti zelo bitko izgubo. Kako žalostne in zapuščene smo se čutile v Marijinem domu preteklo nedeljo po blagoslovu, ko nas je naš skrbni voditelj zadnjikrat pozdravil. Res tako potrti ni bila družba še nikoli, kot sedaj ob slovesu tega g. voditelja. Koliko dobrot je pre-jela Marijina družba po njegovi neumorni delavnosti, to vedo prav dobro družabnice, to ve pa tudi vsa župnija, ki sedaj za njim žaluje. Nikoli ne pozabimo onega žalostnega dne, ko nam je v slovo med drugim rekel tudi, kako je z veseljem prišel v Rojan in kako žalosten pa

vendar z udanostjo nas sedaj zapušča. Z veliko požrtvovalnostjo se je poprijel dela in ves čas skrbno vodil Marijino družbo. Da bi se krščansko življenje v župniji še bolj okrepilo, je ustanovil poleg obstoječe dekliske še družbo za žene. Posebno je skrbel naš dobri g. voditelj vedno za to, da je bila v Marijinem domu vsako nedeljo kaka primerna zabava, da ni bilo treba poštenim rojanskim dekletom iskati si zabave na prepovedanih potih. Vedno smo imele ob nedeljah popoldne kako koristno čitanje, petje ali igro. Tako smo se skoro nevede kedaj in kako v marsičem omikale. Ker je bil naš g. voditelj muzikalno izobražen, je obračal svojo posebno skrb na izvežbanje pevskega zbora Marijine družbe. Pod njegovim spretnim vodstvom se je pevski zbor tako izuril, da je lahko nastopil ob katerikoli priliki, bodisi s cerkvenimi ali posvetnimi komadi. V slovo nam je zapustil g. voditelj še lepo pesem: „Z Bogom, Marijin dom, na veke te ljubim bom“. Solze so nas zalile, ko smo v nedeljo tako požrtvovalnemu voditelju zaklicale zadnji „Z Bogom!“ V slovo in zahvalo mu kličemo: Bog in Marija naj Vam bota plačnika za vse, kar ste nam dobrega storili! Bog in Marija naj ne pozabita naše družbe in Vas, g. voditelj, da bi se, tukaj ločeni, v nebesih zedinili.

Ne moremo sicer, voditelj častiti,
Vam Vašega truda nikdar povrniti;
Molile pa bomo goreče vsak čas,
Da Večni poplača stoterokrat Vas!

Hvaležno udane Marijine hčere

Jz Istre.

i Iz Tinjana pri Pazinu. 1. septembra je bil za Tinjan dan žalosti, ker nas je tega dne zapustil velečastiti gosp. Anton Košir, naš ljudljeni in požrtvovalni župnik. Leta 1904. je prišel med nas poln navdušenja za delo na verskem in narodnem polju in vse svoje moči je posvetil temu plemenitemu delovanju, da svojemu ljudstvu pomore v duševnem in materialnem pogledu. Kratak čas je bil med nami in v tem kratkem času nam je v vsaki priliki pokazal, kako mu leži na sreči duševno in gmotno dobro njegove župnije in se ni strašil ne truda, ne stroška, da doseže svoj smoter. A, žalibog, kratko je bival med nami, ter se zdaj preselil v svojo novo župnijo, v Kontovel pri Trstu. Mi smo zgubili duhovnika, ki je znal v vsakem oziru lečiti rane naroda, ter našim vrlim Kontovecem častitavo na tako dobrem pridobitku. Želimo našemu nepozabnemu gospodu župniku mnogo sreče na Kontovelu. Dobri Bog naj obilo blagoslovi vsak njegov korak in vsak njegov čin. Zdaj smo dobili za administratorja častitega gosp. Jožefa Krížmana iz Rojana, kateri ostane pri nas do stalnega nameščenja novega župnika. Dal Bog, da bi se to k malu zgodilo in da bi v njegovem nasledniku dobili duhovnika, kateri bi deloval med nami z jednako gorečnostjo in požrtvovalnostjo.

Cerkveni vestnik.

e Kanonična vizitacija v devinskem dekanatu se bode vršila v tem le redu: Dne 12. septembra zj. prihod prevzvišenega knezonskega v Devin ter delitev sv. birme; popoldne sv. birma v Mavhinjah ter odhod v Nabrežino; 13. sept. zj. sv. birma v Nabrežini, popoldne vizitacija v Slivnem; 14. sept. zjutraj sv. birma v Zgoniku, popoldne vizitacija v Samatorci in odhod v Šempolaj; dne 15. septembra zjutraj sv. birma v Šempolaju, popoldne odhod v Kostanjevico; dne 16. sept. zjutraj sv. birma v Kostanjevici, popoldne sv. birma v Temnici in vizitacija v Selah ter odhod v Brestovico; dne 17. sept. zj. sv. birma v Brestovici, popoldne vizitacija podružnice sv. Anastazije in vizitacija v Jamljah; dne 18. sept. zj. sv. birma v Doberdubu, popoldne v Št. Martinu na Krasu in odhod v Opatjeselo; dne 19. sept. zj. sv. birma v Opatjemselu, popoldne vizitacija v Novivasi ter odhod v Gabrije; dne 20. sept. zj. sv. birma v Gabrijah, popoldne vizitacija na Vrhu. Zvečer prihod prevzvišenega v Gorico.

književnost.

kn Naša „Družinska Pratika“ s podobo sv. Družine na naslovni strani je ravnokar izšla za leto 1910. in se že dobiva skoro po vseh trgovinah v mestih in na deželi. Ker pa se smentertja še dobe trgovci, ki mesto „Družinske Pratique“ vsiljujejo kupovalcem razne druge pratike, ki niti z daleka ne dosežajo naše pratike, opozarjamo naše bravce, da povsodi odločno zavrnejo vsako drugo pratiko in zahtevajo le našo s podobo sv. Družine. Ravnajmo se tudi v tem oziru strogo po geslu „Svoji k svojim!“ Kdor si letos omisli našo „Družinsko Pratiko“, mu ne bo žal za borih 24 vin. Somišljeniki, širite jo povsodi! V Trstu jo dobite v prodajalni katol. tiskovnega društva, via delle Poste 9.

kn Kmetijske razmere na Češkem, je naslov X. zv. „Kmetijske knjižnice“, ki jo izdaja c. kr. kmetijska družba kranjska in ki je ravnokar izšel. Zvezek obsega poročilo o gospodarske-poučnem potovanju slovenskih kmetovalcev na Češko l. 1908., sestavljeno po voditelju potovanja g. c. kr. vinarskem nadzorniku B. Skalicem. Udeleženci potovanja so videli veli-

kanski napredek češkega naroda na polju kmetijstva, tehnike in industrije. Ta napredek posnemati, bodi naša dolžnost, zato je bila upravičena želja, izdati to poročilo v tisku, ki bo udeležence spominjalo na prekrasne vtise, druge bralce bo pa istotako bodrilo k tistemu napredovanju, ki so ga zasnovali bratje Čehi v svoj blagor. Knjiga ki je opremljena z 32 podobami se dobiva pri c. kr. kmetijski družbi kranjski po 70 h s poštnino vred. Pri naročitvi je denar naprej poslati.

kn Nemščina brez učitelja ali slovensko-nemška slovnica za samouke. Spisal dr. Leopold Lenard. Cena K 1.20, s poštnino K 1.30. — To knjigo je ravnokar izdala Katoliška Bukvarna v Ljubljani in je ž njo zelo ustregla vsem onim, ki se željo naučiti nemškega jezika. Dosedaj sploh nismo imeli za pouk v nemščini nobene knjige, ki bi bila sestavljena za potrebe preprostega ljudstva; imeli smo le nekaj knjig in brošuric, ki so pa sestavljene samo za šolski nauk in nimajo za samouke nobene vrednosti. Naše ljudstvo je seveda kupovalo knjige, iz katerih se pa ni veliko naučilo. Knjiga, katero sedaj podaja Katoliška Bukvarna našemu ljudstvu, je sestavljena popolnoma za naše potrebe in je edina porabna knjiga za vse, ki se hočejo brez učitelja naučiti nemščine; saj pravi pisatelj v predgovoru: „Vsakega jezika se je treba učiti in vsako učenje zahteva truda. Knjiga, ki ti obeta, da se boš kakšnega jezika naučil brez truda in v nekoliko urah ali dnevih, laže in te hoče samo goljufati. — Mi ne obetamo, da se bote iz te slovnice naučili nemškega jezika brez truda in pa že v nekoliko dnevih, pač pa, da se ga boste naučili s kolikor mogoče majhnim trudom in v kolikor mogoče kratkem času.“

kn Veliki punt, kmečka zgodba iz 18. stoletja. Spisal Alojzij Remec, natisnila „Narodna tiskarna“ v Gorici. Knjiga obsega 256 strani v osmerki in stane 1 K 60 v, po pošti 10 vin. več. Naroča se v „Narodni tiskarni“ v Gorici. — V predgovoru pravi pisatelj: „Našo zgodovino, naše ljudi, našo zemljo ljubim kakor otrok mater. Rad preiskujem našo preteklost, in berem knjige, ki mi govorijo o jej. . . . Ne za ljudi, ki so se odtujili rojstni zemlji, ne za tiste, ki hlepe po modernih spisih — za tiste, ki imajo še zmisel za našo grudo in njeno zgodovino, zate, moje ljudstvo, sem spisal to zgodbo in tebe sem imel pred očmi, ko sem zastavil pero.“ — Poln rodoljubja opisuje pisatelj v svoji povesti največji upor na Goriškem iz leta 1713. O tem uporu govori tudi rajni S. Rutar v svoji tolminski zgodovini. Remecova povest priporočamo.

Za kratek čas.

Pred mojstrom.

Pomočnik: „Oženil bi se rad!“

Mojster: „Kaj vam pade v glavo?“

Pomočnik: „Da gospod mojster. Rad bi bil sam svoj!“

Mojster: „To je nesmisel! Sam svoj hoteli biti in se oženiti!“

Vsakdanjo.

A: „Slabo gre moja obrt; vedno moram doplačevati!“

B: „Potemtakem bi jo jaz opustil.“

A: „Ob čem naj pa potem živim?“

Časovno.

Jurij: „Zakaj pa tvoj sosed prodaja blago pod svojo ceno?“

Jože: „Popolnoma prav; kajti za manj, kakor je dal on za blago ne more ga prodajati; ker on sploh ni vinarja ni plačal za njega.“

Pot v nebesa.

Župnik si je dal pred župniščem napraviti lepo cesto ter pomaga tudi sam pri tem delu. —

Neki uradnik iz mesta prišedši tja ogovori župnika zaničljivo:

„Kakor vidim delate lepo cesto; ali to ni pot v nebesa?“

Župnik pa odgovori: „To seveda ni, ker bi bil zares velik čudež, da bi videl vas na njej!“

Smeh.

Oče: „Pepček, pusti vendar svojega brata Mirkota pri miru. Kaj ga toliko šegačeš? Ali ne vidiš, da ti bo od smeha počil?“

Pepček: „Zato, ker Mirko bere smešnice, pa se jim drugače ne more smejeti.“

KOLEDARČEK:

September — Kimovec.

4. Sobota: Rozalija, devica. Zgod. kol.: Janko Kersnik, slovenski pesnik, porojen l. 1852.

5. Nedelja: 14. pobinkoština. Evangelij: o božji previdnosti. Lavrencij Justinijan, škof. Zgod. kol.: Mir med Rusi in Japonci sklenjen leta 1905. Nadvojvoda Karol asperski zmagovavec, porojen leta 1778.

6. Ponedeljek: Hermogen, muč. — Zadnji kraje ob 8:50 zvečer.

7. Torek: Regina, devica muč. Zgod. kol.: Bitka pri Jajcu l. 1878.

8. Sreda: Rojstvo Marije Device.

9. Četrtek: Korbinijan, škof. Zgod. kol.: Lev Tolstoj porojen l. 1828.

10. Petek: Nikolaj Tol., spoznovavec. Cesarica Elizabeta, umorjena leta 1898.

11. Sobota: Prot in Hiacint, muč.

Vreme bo najbrže tudi ta teden deževno.

NOVA Družinska pratika

za leto 1910

z obilo zanimivo vsebino

je ravnokar izšla -

in jo je vdobiti v prodajalni

„Katol. tiskovnega društva v Trstu“

v TRSTU, ulica delle Poste 9.

Cena 24 vin. s poštnino 34 vin. — Razprodajalcem popust.

Prodajalna

„Katol. tiskovnega društva v Trstu“

priporoča

VELIKO OBLIKO

VŽIGALIC za OBMEJNE SLOVENCE

Cena zavoju K 1.20.

Žiskovine za čč. župne urade

priporoča

Prodajalna „kat. tisk. društva“

v TRSTU ulica delle Poste 9.

Dosedaj so na novo natisnjene in je udobiti sledeče:

Dnevnik; Fides Matrimonii; Fides Mortis; Fides Nativitatis et Baptizma; Izkaz premen. in stalnih najemščin; Izkaz glavnice; Izkaz hranilnih vlog; Izkaz ustan. sv. maš; Nota v smislu „Ne temere“; Nota za ženin in neveste; Liber intentionum; Liber Baptizatorum; Liber Copulatorum; Posnetek računa; Račun; Testimonium status liberi; Testimonium denuntiationum matrimonialum.

Za svete misijone

priporoča prodajalna

katoliškega tiskovnega društva

v TRSTU

lepe misijonske podobice.

KUPUJTE

„Užigalice v korist obmejnim Slovincem“

in kolek v isti namen. — Oboje je dobiti v prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“ v Trstu, ulica delle Poste 9.

SVOJI K SVOJIM!

SVOJI K SVOJIM!

Uljudno naznanjam sl. občinstvu, č. duhovščini, p. n. učitelstvu, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom, kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam, da sem preskrbel svojo

— KNJIGOVEZNICO —

z vsem potrebnim da lahko izvršujem vsa dela od priprostitih do najfinjših. Posebno solidno in ceno vezanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice. — Vezanje in prevezanje misalov, raznih zapisnikov, hranilnih in drugih knjig, ter izvrševanje raznih del, ki spadajo v knjigoveško stroko. Zunanja naročila izvršujem solidno in točno.

ANTON REPENŠEK, knjigovez

TRST. — Ulica Cecilia štev. 9. — TRST.

Slovenec KONRAD SKAZA,

delavnica za vsa cerkvena dela

v St. ULRICH, Gröden (Tirolsko) se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastoj in franko. Postrežba solidna in hitra.

Kupite čevlje

pri poštenem slovenskem čevljarskem mojstru

Josipu Stantič

TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST

(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)

Ta mojster vam postreže po domače, z najboljšimi čevlji in po nizki ceni.

ZALOGA

likerjev v sodčih in butilkah

JAKOB PERHAYC

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinjših in starih vin v butilkah.

Postrežba točna. — Cene zmerno. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Novo pogrebno podjetje

VIA VINCENZO BELLINI ŠT. 13.

Z bogato opremo za vsakovrstni pogreb ter prodajalnice mrtvaških predmetov, raznih vrst vencev, voščenih sveč, umetnih cvetlic, vencev in cvetlic za birmance in novice i. t. d., i. t. d.

se je preselilo

V CORSO ŠT. 49

blizu lekarne Rovis. (piazza Goldoni.)

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

registrirana zadruga z neomejeno zavezo,

ima svoj urad v Trstu, ulica delle Poste 9.

Sprejema hranilne vloge, za kojih varnost jamčijo vsi člani zadruge, katerih je sedaj okrog 400, solidarično z vsem svojim premoženjem, cenjenim nad tri milijone kron.

od vsakoga in jih polmesečno obrestuje po **4 1/2%** in na 60 dnevno odpoved po **4 3/4%** brez kakoga odbitka za rentni da-

vek, katerega plača hranilnica sama, tako, da dobijo vlagatelji odvoženih 100 K na leto čistih obresti 4 50 v, oziroma 4 K 75 v. Posojila daje le svojim. Urađuje se vsak delavnik od 9—12 ure dopoldne in od 3—4 in pol ure popoldne. V uradu pri sv. Ivanu se urađuje delavnik od 5—7 ure zvečer, ob nedeljah od 11—12 ure dopoldne.

Načelstvo.

Prodajalna KATOLIŠKEGA TISKOVNEGA DRUŠTVA

— v TRSTU, ulica delle Poste štev. 9. —

Telefon 2326

Ima na razpolago razne molitvenike v slovenskem, nemškem in laškem jeziku, podobe male za darilo in velike za okvir, svetinje, rožne vence, kipe in križe raznih velikosti in cen iz kovine in lesene, različni papir pismeni in pisarniški, razni ovitki, šolski zvezki, vse pisarniške potrebščine, trgovske knjige, notici i. t. d., i. t. d.

:: Castito duhovšično opozarjamo posebno ::

na našo zalogo voščenih sveč prav po tovarniški ceni in sicer: pristno voščene kg á K 5.—, I. vrste „Il Santo di Padova“ kg á K 4.40, II. vrste kg á K. 2.40, okinčane sveče kg á K 3.40, ekonomične sveče kg á K 1.80. Odpadki sveč se sprejemajo in plačujejo po kakovosti. V zalogi je kadilo (virh) á kg K 1.20, 2.—, 2.40 ter oglje za kadilnice á kg K 2.—. Stekla za večno luč, stenji za večno luč, vrvice za prižiganje na kilo, ali v zavitkih, prižigalniki (kajfeži) povoskano platno za altarje, tiskovine za čč. župne urade dobito istotam.

Sprejemajo se knjigoveška dela po zmerni ceni. Preskrbi se okvirje za razne slike. Razpolagamo z vzorci. Slike: Prešerna, Gregorčiča, Vodnika in Slomška v lepem okvirju á K 7.60. Podoba papeža Pija X v pozlačenem okvirju za K 20.—. Sveče za domačo rabo á 3, 4, 5 in 6 v zavoju ter svečice zvitkih in za božičnice so vedno v zalogi. — Preskrbimo ovitke z polubnim naslovom.

Obilno obiska in naročil prosi

„Katoliško tiskovno društvo“ v Trstu.

Dobava cerkvenih oblačil in

cerkvenih potrebščin vsake vrste.